

1733, de onzalige erfenis van Onkelinx (bijdrage)

24 juni 2016: 'Zal het nummer 112 nog bereikbaar zijn in Groot-Brittannië tijdens de vakantie als de Brexit een feit wordt?' vraagt een patiënte. 'Is dit een grap of om te huilen?' repliceer ik, nog onder de indruk van het onthutsende nieuws van deze morgen. Ze lacht: 'Je kent me, hé dokter, ik wil alles goed voorbereiden.'

'Preventie is één van de redenen waarom ik naar hier in het wijkgezondheidscentrum kom. Omdat jullie er zoveel aandacht en tijd kunnen en willen voor nemen. Trouwens, heb je dat gehoord van die man die driemaal tevergeefs naar de 112 belde omdat hij zich onwel voelde? Hij was vroeger van zijn werk naar huis gegaan en werd enkele dagen nadien in zijn huis dood aangetroffen. Het klopt toch nog altijd dat je in zulke situaties eerst naar je huisarts belt om hulp?'

'Jullie nummer staat als 1 opgeslagen in mijn mobieltje en die van mijn dochter als 2. Sinds de voordracht die je gaf over 'Spoedgevallen, voor wie een urgentie?' staat 112 er ook in en heb ik 900 uit mijn geheugen geschrapt. Maar het 'help-mij-fluitje' van de Gentse politie heb ik nog, het zit wel onderaan in mijn handtas, niet zo handig dus'.

'Ongelooflijk', zeg ik, 'dat moet al meer dan tien jaar geleden zijn'. Ik herinner mij dat ik toen mijn voordrachten voor senioren begon met het blazen op een plastieken 'help-mij-fluitje' dat de Gentse politie verdeelde onder de senioren van meer dan 65. Het was een actie die zelfs in de prijzen viel in 2006 bij de Koning Boudewijnstichting in het kader van de veiligheid voor senioren.

6 juni 2016: Minister Jambon promoot de 112 kidscampagne in Brusselse basisscholen. Een zesjarige jongen uit Spa kreeg de '112 award' voor 'outstanding citizen' omdat hij in 2015 zijn mama redde door het noodnummer 112 te bellen (BELGA 6 juni). Zesjarigen worden eindelijk op hun oordeelsvermogen erkend. Opvoeden in de school is belangrijk, met de juiste tools. Het *raplied* 1+1=2 beluisteren op www.112.be is lovenswaardig, zeker als Jambon het rapt met het oude handgebaar voor de telefoon.

Diezelfde dag sterft een 46-jarige man na drie tevergeefse langdurige oproepen naar diezelfde 112. Ongelukkige, triestige coïncidentie. De lijn was overbelast door de weersomstandigheden (Mediquality 23 juni). Waarom belde hij niet naar zijn huisarts? Of wist hij dat Jambon zich sterk wil maken dat men binnen de 5 seconden antwoord krijgt op het nummer 112?

Misschien had hij geen huisarts. Had hij dan niet beter naar de 100 gebeld voor een ambulance die hem naar de spoedopname kon brengen? Dat is voer voor een andere minister, die van Volksgezondheid, Maggie de Block. Zij is in overleg over het rationeler gebruik van de spoedopname en het reorganiseren van medische wachtdiensten. Er loopt zelfs een project, weliswaar regionaal, waar men kan bellen naar het oproepnummer 1733 om getrieerd te worden naar de huisarts van de wacht(post)dienst of naar de spoedopname. Project 1733 werd in het leven geroepen door de FOD Volksgezondheid onder de voormalige minister Onkelinx maar gebeurt gelukkig nu in overleg met de binnenlandse zaken van Jambon (Mediquality 16 juni)

29 juni 2016: 'Nog een extra nummer ' zucht een senior tijdens een voordracht. '100,101,112 en nu dus 1733. En dan is er nog 102, de hulplijn Awel voor kinderen - dat weet ik van mijn kleinkinderen -, 105 voor de ambulance van het Rode Kruis en 106 voor Tele-onthaal'. 'En 1833 voor zelfmoordpreventie' zegt iemand anders in de zaal. 'En niet te vergeten het meldpunt voor mishandeling: 1712! En dat allemaal sinds men de 900 heeft afgeschaft. Je zou het bijna komisch vinden mocht het niet over zulke levensbelangrijke zaken gaan.'

'Wat ik nog erger vind is dat men die man die tevergeefs naar de 112 belde pas daààgen nadien mist ... ' oppert een andere toehoorder. 'Ik bel iedere dag naar een vriendin, want mijn dochter wil ik daar niet mee belasten. En ik word gebeld. We hebben zo een belketting met 12 alleenwonenden in onze buurt. Trouwens op onze gang zou het rap geweten zijn mocht ik een dag niet uit mijn huis komen. Versta me niet verkeerd, dit is geen oordeel, die man was trouwens maar 46 en mijn bedenkingen brengen hem niet terug noch betekenen geen soelaas voor achtergebleven naasten, maar toch...

Heb jij een oplossing dokter?'

'De dokter weet altijd raad, is een radioprogramma van langgeleden' kaats ik terug. 'Tien jaar geleden zou ik het 'help-mij-fluitje' uit mijn zak toveren. Maar misschien moeten we toch leren uit het verleden, toen 900 alleen voor noodgevallen op de weg en in de openbare ruimte gebruikt werd. Alles wat met acute materiële nood in de privaatsfeer te maken heeft, zou naar een ander centraal oproepnummer kunnen, of hetzelfde met een keuzetoets.

En voor de patiënt? Het nummer van de huisarts bij wie men een Globaal Medisch Dossier (GMD) heeft, verplicht vanaf de geboorte, jaarlijks te hernieuwen. Die huisarts met de groep waarmee hij/zij samenwerkt in de regio kan instaan voor de 24/7 opvang. Met een centraal medisch zorgdossier beheerd door de patiënt en interpreteerbaar door gemachtigde zorgverleners. e-Health geeft ons deze mogelijkheden en rechtstreekse videobeelden via het oproepnummer kunnen in de toekomst de inschatting van urgenties nog beter en toegankelijker maken'.

Wanneer ik na de voordracht terug naar huis rijd, ben ik in gedachten bij die 46-jarige man. De opmerking in de zaal over 'alleenstaand' weerkaatst in mijn hoofd. Noodnummers zijn een complex verhaal, met of zonder keuzetoets

Dr Marc Cosyns

Dr Cosyns, huisarts (°1954), geeft les medische ethiek, deontologie en palliatieve zorg aan de Universiteit van Gent, in de vakgroep huisartsgeneeskunde. Hij is tevens begeleider van HAIO-artsen van het ICHO en werkzaam in het wijkgezondheidscentrum Watersportbaan.

MediQuality biedt haar leden de mogelijkheid hun mening te uiten over actuele en/of medische kwesties. Deze opinies weerspiegelen de persoonlijke mening van hun auteur en vallen onder diens verantwoordelijkheid. Deze bijdrage mag niet gebruikt worden zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur. Voor elke aanvraag, gelieve contact op te nemen met de redactie via info@mediquality.net.

04/07/2016 Auteur: Dr M. Cosyns Bron: MediQuality